

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/539/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

33/2017. (III. 30.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2016. december 14-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2017. március 30-án – dr. Cservák Csaba tag távollétében – megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2017. december 14-én elektronikus és postai úton is előterjesztette a panaszbeadványát, amelyben a titoktartási kötelezettség megsértését kifogásolta.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy álláspontja szerint a Megyei Rendőrfőkapitányság vezetője megsértette a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 21. §-ában előírt titoktartási kötelezettségét, amikor 2016. december 12-én postára adta az ellenmondását.

Előadta, hogy korábban fizetési meghagyásos eljárást kezdeményezett a Megyei Rendőrfőkapitányság és Sz. É. egyetemes kötelezettek ellen. A fizetési meghagyás ellen a kapitányság vezetője 2016. november 30-án keltezett, de csak december 2-án elküldött ellentmondást nyújtott be az eljáró közjegyzőhöz. A közjegyzőnél az irat 2016. december 6-án került iktatásra. Az ellentmondásban a kapitányságvezető előadta, hogy a panaszos és sz.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

P. ellen [...] sz. alatt eljárást folytatnak bűncselekmény gyanúja miatt. A panaszos 2016. december 8-án szerzett tudomást az ellentmondás tartamáról.

A panaszos szerint a kapitányságvezetőnek nem volt alapos oka arra, hogy a panaszos által kezdeményezett fizetési meghagyásos eljárásban benyújtott ellenmondásban leírja, hogy a panaszos ellen nyomozást folytatnak. A fizetési meghagyásról szóló 2009. évi L. törvény (továbbiakban: Fmhtv.) 27.§ (1) bekezdés f) pontja szerint az ellentmondásnak nem kell tényelőadást tartalmaznia, azt elegendő a peres eljárásban előterjeszteni. A védekezésnek nyilvánvaló korlátja ez esetben is álláspontja szerint az, hogy a titoktartási kötelezettséget nem sértheti meg sem a kötelezett, sem a törvényes képviselője.

A panaszos nem adott felmentést a kapitányságvezetőnek a titoktartási kötelezettség alól, tehát az ellentmondás tartalmával a kapitányságvezető megsértette a kötelezettségét.

A panaszos megjegyzi, hogy a gyanúsítás tartalma szerinti cselekményt nem követte el, illetve annak elkövetése fogalmilag kizárt az 1/2005 büntető jogegységi határozat szerint. Vele szemben a kérdéses bűncselekmény gyanúja a mai napig nem került közlésre.

A panaszos szerint sem felel meg a valóságnak, amit a kapitányságvezető az ellentmondásában ír, hogy 2016. 10. 19-én a panaszos kérte volna a nyomozótól, hogy akkor ne hallgassa ki, hanem csak egy előzetesen egyeztetett későbbi időpontban. A panaszos csupán kifogásolta, hogy részére olyan védőt rendeltek ki, aki a kirendelést megelőzően tájékoztatta a nyomozót telefonon, hogy „nem biztos, hogy el tud jönni” a kihallgatásomra, mert másik hivatalos elfoglaltsága van. Ezzel a nyomozó hatóság megsértette a védekezéshez való jogát. Emiatt 2016. 10. 20-án panaszt is előterjesztett, aminek az elbírálásáról a mai napig nem kapott határozatot.

2016. 10. 19-én a nyomozó döntött úgy, hogy mégsem hallgatja ki a panaszost. Először azt mondta, hogy egyeztessenek egy időpontot a következő hétre, mire a panaszos közölte vele, hogy nincs nála a naptára. Végül azt mondta, amikor kiengedett a vasrácsos kapun, hogy majd írásban jelentkezik. Egyébként a 2016. 10. 19-én a nyomozó által kiállított igazolás sem szól egy szót arról, hogy a panaszos kérte volna a kihallgatás későbbi időpontban történő megtartását. Abban a nyomozó azt írja valótlanul, hogy a panaszos tagadta meg az együttműködést és ezért maradt el a kihallgatása.

A panaszos teljesen alaptalan és értelmetlen az igazolásban szereplő azon állítás, hogy az együttműködést megtagadta volna. Az együttműködést egyáltalán nem tagadta meg, az idézésre megjelent. Gyanúsítottként, illetve egyelőre még csak akként idézett személyként joga van ahhoz, hogy az ügyben fennálló kötelező védelemre is tekintettel a hatóság védőt rendeljen ki, akivel tud a kihallgatást megelőzően konzultálni, aki a kihallgatásán jelen van, tehát a védekezéshez való joga hatékonyan érvényesül. A nyomozó döntése volt az, hogy a kihallgatást nem tartja meg 2016. 10. 19-én és nem közölte vele a megalapozott gyanút. Sz. P. gyanúsított védőjeként 2016. 10. 19-én büntető feljelentést tett a nyomozó ellen, az osztályvezető-helyettes és az osztályvezető ellen hivatali visszaélés megalapozott gyanúja miatt, illetve a nyomozó ellen még közokirat-hamisítás alapos gyanúja miatt is.

A Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztálya 2016. november 02-án kelt határozatával a feljelentést elutasította. A feljelentést elutasító határozattal szemben részben annak jogszabálysértő volta miatt, részben pedig azért, mert a feljelentésben található minden

cselekményről a határozat nem rendelkezett panaszt nyújtott be a Legfőbb Ügyészséghez). A panaszos számára nyilvánvaló, hogy a nyomozó a 2016. október 19-én, kihallgatása előtt átadott feljelentése hatására döntött úgy, hogy nem hallgatja ki gyanúsítottként 2016. október 19-én. Megtehetette volna azt is, hogy kirendel egy másik védőt, és annak megérkezését követően tartja meg még aznap a kihallgatást. A nyomozó döntése volt, hogy 2016. október 19-én engem gyanúsítottként nem hallgatta ki. Ha úgy dönt, hogy mégis kihallgatja – akár védő jelenlétében, akár védő távollétében – azt a panaszos meg sem tudta volna akadályozni akkor sem, ha azt akarta volna.

2016. december 11-én újabb büntető feljelentést tett az ügy kapcsán hivatali visszaélés megalapozott gyanúja miatt). Felmerül tehát az a kérdés, hogy a kapitányságvezető a 2016. november 30-án kelt ellentmondásában miért állította azt valótlanul, hogy én kértem 2016. október 19-én, hogy egyeztessünk egy későbbi időpontot a kihallgatásomra.

A panaszos szerint a rendőrség megsértette az Alaptörvény Szabadság és felelősség részének VI. cikk (1) bekezdésében biztosított magánélet és jóhírnév tiszteletben tartásához való alapvető jogát és a VI. cikk (2) bekezdésében biztosított személyes adatai védelméhez való alapvető jogát a fizetési meghagyásos eljárásban.

2) A panaszos a teljes ügyvel kapcsolatos dokumentációt megküldte (fizetési meghagyás, ellentmondás, igazolás, feljelentések, feljelentést elutasító határozat, panasz az elutasító határozat ellen, feljelentés), amelyek részletes ismertetésétől a Testület eltekint, csupán annyit rögzít, hogy az ellentmondás tartalmazza a panaszossal szembeni büntetőeljárás megnevezését, számát, és a 2016. október 19-én történeteket, illetve azt, hogy a panaszos gyanúsítottai pozíciója miatt költségmegtérítésre nem tarthat igényt.

II.

A Testület az ügyben megkereséssel élt a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz az Rtv. 21. §-ban meghatározott titokfoglalom értelmezése végett.

A hatóság 2016. március 8-i válaszában az alábbiakról tájékoztatta a Testületet.

Az Rtv. 21.§-a értelmében a rendőr a birtokába került titkot köteles megtartani. A titoktartási kötelezettség alól törvény vagy törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabály rendelkezése, ennek hiányában magántitok esetében az érintett adhat felmentést.

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 38.§ (2) bekezdése szerint a hatóság feladata a személyes adatok védelméhez, valamint a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog érvényesülésének ellenőrzése és elősegítése. Hatóságunk e feladatkörében eljárva megállapította, hogy az Rtv. 21. §-ában szabályozott titoktartási kötelezettség kiterjed a személyes adatokra.

Az Infotv. 3. § 2. pontja értelmében személyes adat az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. Érintett lehet bármely

meghatározott, személyes adat alapján azonosított vagy – közvetlenül vagy közvetve – azonosítható természetes személy [Infotv. 3. § 1. pont].

Az Infotv. 3. § 3. pontja szerint pedig *különleges adat*:

- a) a faji eredetre, a nemzetiséghez tartozásra, a politikai véleményre vagy pártállásra, a vallásos vagy más világnézeti meggyőződésre, az érdek-képviselési szervezeti tagságra, a szexuális életre vonatkozó személyes adat,
- b) az egészségi állapotra, a kóros szenvedélyre vonatkozó személyes adat, valamint a bűnügyi személyes adat.

Az Infotv. 3. § 4. pontja alapján *bűnügyi személyes adat*: a büntetőeljárás során vagy azt megelőzően a bűncselekménnyel vagy a büntetőeljárással összefüggésben, a büntetőeljárás lefolytatására, illetve a bűncselekmények felderítésére jogosult szerveknél, továbbá a büntetés-végrehajtás szervezeténél keletkezett, az érintettel kapcsolatba hozható, valamint a büntetett előéletre vonatkozó személyes adat.

Az Infotv. 5. § (2) bekezdés előírja, hogy a különleges adat a 6. §-ban meghatározott esetekben, valamint akkor kezelhető, ha

- a) az adatkezeléshez az érintett írásban hozzájárul,
- b) a 3. § 3. pont a) alpontjában foglalt adatok esetében az törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés végrehajtásához szükséges, vagy azt az Alaptörvényben biztosított alapvető jog érvényesítése, továbbá a nemzetbiztonság, a bűncselekmények megelőzése vagy üldözése érdekében vagy honvédelmi érdekből törvény elrendeli, vagy
- c) a 3. § 3. pont b) alpontjában foglalt adatok esetében törvény közérdeken alapuló célból elrendeli.

Az Infotv. 3. § 10. pontja szerint *adatkezelés* az alkalmazott eljárástól függetlenül az adaton végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így különösen gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adat további felhasználásának megakadályozása.

Az Infotv. 4. § (1)-(2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie. Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető. [Infotv. 4. § (4) bekezdés]

Mivel a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény alapján a közjegyző a meghagyással érvényesített követelés jogalapját és az annak bizonyítására szolgáló tényeket érdemben nem vizsgálja, azon túlmenően, hogy **a rendőrség a bűnügyi személyes adat továbbítására a konkrét ügyben nem rendelkezett jogalappal, adatkezelése nem felelt meg a célhoz kötött adatkezelés követelményének sem.**

Egyebekben az Rtv. indokolása szerint a rendőr a szolgálat ellátása során birtokába kerülő jogszabály által védett titkot köteles megtartani. A rendőr titoktartási kötelezettsége valamennyi jogszabály által védett titokfajtára kiterjed, így például a következőkre:

- minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény hatálya alá tartozó adatokra
- az egyes pénzügyi ágazati törvényekben nevesített titokfajtára (banktitok, biztosítási titok, értékpapír titok, pénztártitok)
- az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény nevesített adótitokra
- a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényben (továbbiakban: Ptk.) szereplő magántitokra, melyek különösen a levéltitok, a hivatásbeli titok és az üzleti titok (Ptk. 2:46.§)
- egyéb a magántitok körébe tartozó bizalmas tényre, adatra, információra, amelyeknek a megőrzéséhez az érintett személynek méltányolható érdeke fűződik.

III.

A Testület elsőként azt vizsgálta, hogy valamennyi panaszselem vizsgálatát elvégezheti-e.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, amely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlátás stb.) tekintetében van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint, akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést fogantató rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

A panaszos a beadványában a rendőrség részéről a titoktartási kötelezettség megsértését kifogásolta, illetve előadta, hogy a gyanúsítás megalapozatlan.

a) Tekintettel arra, hogy a Testület a fenti hatásköri szabályai miatt nem lát el felügyeletet a rendőrség nyomozati munkája felett, annak vizsgálatára nincs lehetősége, hogy a panasszossal szemben a gyanúsítás megalapozott-e. Ennek felülvizsgálatára az ügyészség jogosult a Be. 195. § szerinti panasz alapján.

b) A titoktartási kötelezettség megszegésére vonatkozó panasz kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület a hatáskörét illetően.

A rendőrségi adatkezelés részletszabályait az Rtv. VIII. fejezete tartalmazza, ugyanakkor a titoktartás általános követelményét (Rtv. 21.§) az Rtv. IV. fejezete rögzíti, így annak vizsgálatára a Testület hatásköre a fentebb ismertetett hatásköri rendelkezés miatt kiterjed.

Így a panasz e tekintetében a Testület megállapította a hatáskörét és a panaszt az alábbiakban vizsgálta.

IV.

A Testület – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) VI. cikk (1) bekezdésébe foglalt magánélet és jóhírnév tiszteletben tartásához való alapvető jogát és a VI. cikk (2) bekezdésében biztosított személyes adatok védelméhez való alapvető jogát az alábbiak szerint.

A panaszos kifogásolta, hogy az általa indított fizetési meghagyásos eljárásban a rendőrkapitányság vezetője olyan adatokat adott ki a közjegyzőnek az ellentmondásban, amelyekre nézve titoktartási kötelezettsége állt fenn. Mivel a panaszos nem mentette fel a titoktartási kötelezettsége alól, az adatok átadásával a rendőrkapitányság vezetője megsértette a panaszos alapvető jogait.

A) A kérdés vizsgálatánál a Testület az alábbi jogszabályokra volt figyelemmel:

Az Rtv. 21. §-a általános jelleggel előírja a rendőr számára, hogy a birtokába került titkot köteles megtartani. A titoktartási kötelezettség alól törvény vagy törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabály rendelkezése, ennek hiányában magántitok esetében az érintett adhat felmentést.

Az adatkezelés általános szabályaként az Rtv. 77. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a rendőrség feladatai ellátása során

a) bűnmegelőzési, felderítési, bűnüldözési (a továbbiakban együtt: bűnüldözési) feladatai ellátásához szükséges személyes adatokat,
b) rendészeti és határrendészeti feladatainak ellátásához szükséges személyes adatokat,
c) az általa lefolytatott közigazgatási eljárásban részt vevők személyes adatait,
d) a segélyhívások fogadása keretében megismert személyes adatokat,
e) a körözési eljárás lefolytatásához szükséges adatokat kezeli.

Az Rtv. 81. § szerint a rendőrség az intézkedéssel érintett természetes személy személyazonosító adatait - nem magyar állampolgár esetében állampolgárságát is -, lakcímét, értesítési címét, az ügygel összefüggő adatait, továbbá a bűnüldözési célú adatkezelésekben a bűncselekményhez kapcsolódó kriminalisztikai jellegű adatokat kezeli. A rendőrség törvény rendelkezése alapján azonosító kódokat használhat.

Az Rtv. 82. § (1)-(2) bekezdése szerint a rendőrség a különleges adatok közül kezeli

a) a büntetett előéletre vonatkozó adatot, valamint

b) bűnüldözési tevékenysége során egyéb bűnügyi személyes adatot és az elkövetőnek vagy a sértettnek a bűncselekménnyel összefüggő egészségügyi adatát, továbbá

c) a külön törvényben szabályozott közigazgatási feladatköréhez kapcsolódóan az ott meghatározott különleges adatokat,

d) a segélyhívások fogadása keretében megismert egészségi állapotra, kóros szenvedélyre vonatkozó személyes adatokat.

A rendőrség kezelheti azokat a különleges adatokat, amelyeknek kezeléséhez az érintett megfelelő tájékoztatás után írásban hozzájárult.

Az Rtv. 90-91/I. § rendezi a bűnüldözési adatkezelés részletszabályait. A 90. § (1)-(2) bekezdése szerint a rendőrség által bűnüldözési célból gyűjtött és tárolt személyes adatokat - ha törvény eltérően nem rendelkezik - csak bűnüldözési célra lehet felhasználni. Személyes adatok bűnüldözési célra történő kezelését azokra az adatokra kell korlátozni, amelyek tényleges veszély elhárításához, illetőleg meghatározott bűncselekmény megelőzéséhez, felderítéséhez, bizonyításához szükségesek. A rendőrség más szervektől, illetőleg külföldről bűnüldözési célból átvett adatot attól eltérő célra nem használhatja fel és nem továbbíthatja. Az adatátvétel tényét mind az adatátadó, mind az adatátvevő szervnél dokumentálni kell.

A Testület továbbá utal a fentebb már ismertetett Infotv. 3. § 3. és 4. pontjára.

B) A panaszos által rendelkezésre bocsátott iratanyag alapján megállapítható, hogy a rendőrség olyan adatokat közölt a fizetési meghagyással szembeni ellentmondásában, amelyek a panaszossal szembeni büntetőeljárásra vonatkoznak. A rendőrség, mivel a fizetési meghagyással szembeni ellentmondásig nem került interakcióba az adatkezeléssel kapcsolatban a panaszossal, bizonyosan nem rendelkezhetett az adattovábbításhoz szükséges panaszosi hozzájáruló nyilatkozattal.

Tekintettel arra, hogy a panaszos kimerítően csatolta az ügghöz kapcsolódó releváns iratanyagot, a Testület nem tartotta indokoltnak további iratanyagok beszerzését a rendőrségtől, ezért mellőzte a rendőrség megkeresését.

C) A Testület a panaszos beadványával összefüggésben szükségesnek tartotta az adatvédelmi hatóság megkeresését, és a beadvány értékelésében irányadónak fogadta el az adatvédelmi hatóság – fent ismertetett – állásfoglalását a titokkör meghatározása, a továbbított adat jellegének meghatározása (bűnügyi személyes adat), illetve az adatkezelés szabálytalansága körében.

Minderre figyelemmel a Testület úgy határozott, hogy a rendőrség a panaszosi felhatalmazás hiányában, a titoktartási kötelezettségét megszegve járt el akkor, amikor a fizetési meghagyásos eljárásban előterjesztett ellentmondásban a titokkörbe tartozó adatokat továbbított.

Mindezek alapján a Testület álláspontja alapján sérült a panaszos magánélet és jóhírnév tiszteletben tartásához való alapvető joga és a személyes adatok védelméhez való alapvető joga.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a megállapításra jutott, hogy sérült a panaszos magánélet és jóhírnév tiszteletben tartásához való alapvető joga és a személyes adatok védelméhez való alapvető joga.

A Testület megítélése szerint a jogsérelem mértéke eléri azt a szintet, amely indokoltá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2017. március 30.

Dr. Lukács Tamás

elnök

dr. Kozma Ákos

elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné Dr. Ferenczy Nóra

testületi tag

Dr. Wildner Domonkos

testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESZTÜLET